

PRZEPUSZCZON (34) *part praet pass pf*

przepuszczon (18), **przepuszczony** (16).

e jasne; w formach złożonych -on- (2), -ón- (1); -on- SarnStat; -on- : -ón- Oczko (1:1); w formach niezłożonych -ón Mącz (2), -on- (1) OpecŻyw.

*sg m N przepuszczón (12), przepuszczony (1); (praed) -ón (12). ◇ A przepuszczony (2). ◇ f N (attrib) przepuszczonã (1), (praed) przepuszczona (1). ◇ A przepuszczoną (1). ◇ I przepuszczoną (1). ◇ n N (praed) przepuszczono (3) OrzList, BielKron, RejPos [cf też PRZEPUSZCZON *impers fut*], przepuszczóné (1) Oczko. ◇ G przepuszczon(e)go (1). ◇ A przepuszczóné (1). ◇ pl N m pers przepuszczeni (2), przepuszczony (2) LibLeg (2:2). subst przepuszczon(e) (1). ◇ G przepuszczonych (2). ◇ A subst przepuszczon(e) (2).*

Składnia dopełnienia sprawcy: przepuszczon(y) od kogo (9), przez kogo MetrKor (2).

Sł stp s.v. przepuścić, Cn s.v. smoła gęsta, Linde XVII w. s.v. przepuścić.

1. *Któremu pozwolono przejść lub przejechać przez jakieś miejsce, zwłaszcza przez terytorium lub przez drzwi (8) : the nadzieye mam o nim m. panye Ze tobie pošli tve przepvfczacz będą a tak yełth przepvfczon. LibLeg 11/10.*

przepuszczon(y) dokąd (4): Zatym dziewitza blogoślawionã chciała wnidz w lién Kaijfałłowę/ ale od ślug żydowśkich niebyła przepuścżona/ ij [...] od onych drzwi była wypędzona *OpecŻyw* 113v; O łtatecznie prosche v.k m abiscie poślaly swe lyłthi do krolia yanowego sina abi on dał dobrowolną droge zenye y finom nařzim abi bili przepvfczeny wczaloczy do nas *LibLeg* 10/63v; acz tego na przimierzv niemałch opyřfano abi bily pořlowie do Mořkwi pana thwego przepuřczony *LibLeg* 10/64, 10/64v.

Wyrażenia: »przepuszczon przez ziemie [czyje]« (1): Thesz n.m.K. vaschey k.m. oznaymvye ze Mykolay Thlvmacz v.k.m. ktori do Turek yedzie bil przy mnie v Hořpodara zadayacz go od v.k.m. abi bil przepvfczon przez zyemie yego *LibLeg* 11/10.

»dobrowolnie, wolno przepuszczon(y)« (2:1): O zone y o fini zebi bily wolno przepvfczony do pana woyewodi Krol ye⁸⁰ M pyřfal lyłth do Krolowey yey M. wangierśkiey *LibLeg* 10/64v; nakonieczelmi thę rzecz zawyazaly zebi czy poddany waschi wřziřci dobrowolnie bily przepvfczeny *LibLeg* 10/91; *Libellus aliquando pro literis quas vulgus literas passus vocat, Pielgrzimuyący liřt aby był dobrowolnie przepuřczón króm cła/ Dobrowolny liřt. Mącz* 191d.

2. *Któremu pozwolono odejść, wypuszczony (3) :* Thakym obyczayem Zawyřszowano slyubem thy kthore ymowano [...] w bythwye albo przy dobywanym myasth [...] Thakye nyemam thego slyvbu prořzen bycz, zadnym wymyřlyonym obyczayem, lyedz bych pyerwey przeřz krolya yego myłocz, albo przeřz thego komu by yego krolyewřka myłocz poruczycz raczył, zuřth wvřzy [*lege: z ust w uszy*] a raką danyem przepuřczon, albo dařzym rokyem opatrzon byl *MetrKor* 37/2v, 34/268; *Dimissus – Przepuřczonij, pořlanij. Calep* 325b.

3. *Przeczyszczony (2) :*

a. *Któremu dano na przeczyszczenie (1) :*

Fraza: »ciało [czym] przepuszczone było« (1): iedno iáko w inřzych wřzyřtkich/ ták w tém dořřzć řye potrzebá/ aby ćiało przedtém lékárřtwy/ y fyropy/ dobrze przepuřczóné było *Oczko* 21.

b. Skłonny do rozwolnienia (1) :

W przeciwstawieniu: »ściśniony ... przepuszczony« (1): Zywoť małzli ściśniony/ pátrz áby ij przepuśczał: iefli przepuśczoney/ aby ij wściągáł á łtánowił. *SienLek* 4v.

4. *Wybaczony, puszczony w niepamięć (5) :* Voluntario facinori venia dari non debet, Swowolny wczinek nie ma być przepuśczone. *Mącz* 480a.

a. Przez Boga (4) :

przepuszczon komu (3): [Pan] okázáć raczył/ iż kázdy połtępek wżeteczny wálz nigdy wam przepuśczone być nie może *RejPos* 322v. *Cf Fraza*.

Fraza: »jest grzech przepuszczon« [w tym: komu (2)] (3): Teści miły Franciszku Piotr się pana zaprzáł/ a wżdy wfaiąc miłóśierdziu Bożemu/ płakáł/ i iefł mu grzech przepuśczone *MurzHist* F4; Rad ci bych iá [lege: ja] aby mi był Bóg miłóściw i grzech moi przepuśczone/ ale to czuię że te⁶⁰ Bóg niechce *MurzHist* Iv, F4.

5. *Darowany przez Boga (o karze) [komu] (2) :* A gdyż fie to ták dzyáło [tj. stracili majątki i potomstwo] nád onymi mocarzmi fwiátá tego/ což ty rozumieć małz o łobie nędzny robaku á niktzemna mucho/ áby też to tobie miáło być przepuśczone. *RejPos* 264v.

Szereg: »przejednan a przepuszczon« (1): iż przez [!] krew iego [Zbawiciela]/ á przez niewinná mękę iego/ miáło być vbłágano ono fwięte á wielmożne Bołstwo Bogá oycá náfzego niebieskiego/ á iż nam miáł być przejednan á przepuśczone w imię iego fwiętehe on z dawná záczyty á łpráwiedliwy gniew iego. *RejPos* 116.

6. *Umorzony, niewyegzekwowany [komu] (1) :* gdy iuz był przepuśczone ták okrutny dług łłudze onemu/ zá który áni gárdłem/ áni záprzedániem w niewolá/ áni żadná máięthnołciá fwą iuz nigdy dofyć wczynić nie mogł/ iż on potkáwłzy drugiego s łobá połpołu łłuzącego pánu onemu/ o máłuczki dłużek/ iż mu nie miáł ná then czás czym zápláćić/ vbił go *RejPos* [249].

7. *Zesłany przez Boga jako kara lub doświadczenie; immissus Vulg; permissus JanStat (9) :* Thrzeczya regula yełł czyerpyecz wżytky od boga przepuśczone przeczywnołzczy *PatKaz III* 143; nigdy bys był mnie tego od Bogá nieprošł/ nád co nic gorłzego od Bogá/ niemoże być przepuśczone. *OrzList* b4v; Piłzá ná ten czás o tákim powietrzu ná morzu/ iż pod fáme obłoki okręty łkakály ná wełłach/ łudzie wyłepni to mowili od Bogá być przepuśczone dla złołci niewymyłłonych/ Hiłzpáńłkiego łudu ktore im džiáłáli. *BielKron* 442v, 319v; Alifz Piotr łwięty/ prozne one nieprzyiáćielłkie wšłówániá/ ná doświadczenie łtátku od Bogá przepuśczone/ rozegnał. *SkarŻyw* 471; *SarnStat* 825.

przepuszczony na kogo (3): widziemy tu cięłzkié záślepienie od pana Boga náń przepuśczone *MurzHist* F4v; Przepułłczone łá ná was złe rzczy/ ktho iefł kthoby ie mogł odpędzić? *Leop* 4.*Esdr* 16/5; *BielKron* 171v.

W charakterystycznych połączeniach: *przepuszczona(-e) choroba, cięłzkie záślepienie, nieprzyiáćielłskie usiłówania, pokusa, przeciwnóci, złe rzczy.*

8. *Przetopiony w wysokiej temperaturze (2) :* Wezmi ładłá Liłiego przepuśczonego, pięć łotow, łáłowczu trzy łoty/ dłułiego pieprzu, dwa łoty/ goricłzki połtora łotu/ łłucz thy rzczy [...] / á rozpułciwłzy ładłó Liłie/ wmielzay ty inłze rzczy w ładłó *FalZioł* V 77.

Szereg: »przepuszczony a odtopiony« (1): A co iefli [siarka] w ziemi bárziéy kruźcóm á kámięniowi przymiészána ieft/ niżli ią tu przepuźczoną á od grubéy odtopioną widziém? *Oczko* 6v.

9. Który przeminął, upłynął (2) :

Wyrażenie: »czasow przepuszczonych« = *dawniej, w przeszłości* (2): PAnie przednieyfzy z wiekow/ Oycze ludzki: [...] Vćiecżkás nam był ząwždy/ czáfow przepuźczonych/ Y rátkiem w przykrościách/ godzin vtrapionych. *GrabowSet* E, O2.

Synonimy: **1.** puszczony; **2.** odesłany, odprawiony, puszczony, wypuszczony; **3.** przeczyściony, przepurgowany; **4., 5.** darowany, odpuszczony, przebaczony, przeproszony; **6.** darowany, umorzony; **7.** dopuszczony, sprawiony, zesłany, zrzędzony; **8.** przetopiony; **9.** dawny, minęły, odeszły, przeszły.

Cf **PRZEPUŚCIĆ**